

MØTEINNKALLING

Utvalg: Hovedutvalg Teknisk, Utvikling og Miljø
Møtested: Møterom Kantina
Møtedato: 12.04.2021 **Tid:** 09:00

Representanter innkalles herved. Eventuelle forfall meldes snarest, og senest innen fredag 09.04.21 til tlf 47 60 79 75. Vararepresentanter skal bare møte etter særskilt innkalling.

SAKSLISTE

Arkiv	Arkivsaksnr. Tittel	Journr.
	6/21	21/47
M80	MÅSØY BRANN- OG REDNING - ÅRSMELDING 2020	
	7/21	21/163
140	PLANSTRATEGI 2019-2023	

MÅSØY KOMMUNE, 9690 Havøysund, den 6. april 2021

Børre Stabell.
Børre Stabell
Leder

MÅSØY BRANN- OG REDNING - ÅRSMELDING 2020

Saksbehandler: Ruben Johansen
 Arkivsaksnr.: 21/47

Arkiv: M80

Saksnr.: Utvalg
 6/21 Hovedutvalg for Teknisk, Utvikling og Miljø

Møtedato
 12.04.2021

Kommunedirektørens innstilling:

Hovedutvalg Teknisk Utvikling og Miljø tar årsmelding for Måsøy brann- og redningsvesen 2020 datert 05.03.2021 til orientering.

Dokumenter:

1. Måsøy brann- og redning – Årsmelding 2020 datert 05.03.21
2. Årsmelding 2020 - Kortversjon

Innledning:

I henhold til "Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver" m/ tilhørende forskrifter skal det hvert år utarbeides en melding om brannvernet i kommunen. Denne meldingen vedlegges en forkortet utgave som legges frem som en del av teknisk etats årsmelding.

Årsmeldingen for Måsøy brann- og redning redegjør for driftsår 2020

Saksutredning:

Målet med beredskapsarbeidet er å gjennomføre de beredskapsmessige oppgaver iht. brann- og eksplosjonsvernloven med forskrifter.

Målet med det forebyggende arbeidet er å gjennomføre forebyggende oppgaver iht. brann- og eksplosjonsvernloven med forskrifter, samt eventuelle egne kampanjer innenfor det brannforebyggende arbeid.

De viktigste utfordringene for fremtiden vil være:

- Utdanne mannskap og befal til tilstrekkelig lovbestemt nivå
- Utdanne nye sjåførere med utrykningskompetanse. (Kun 5 inkl. 4 befal har utdanning)
- Etablere et egnet øvingsområde.
- Tilgang personell;" Forgubbing" og fravær av den unge befolkningen er merkbar/økende.
- Få på plass feiertjenester i Måsøy kommune, både bolighus og fritidsboliger
- Plassmangel på brannstasjon, nye krav om ren og skitten sone.
- G1-1, brannbil. Eldre brannbil gir økte driftsutgifter på sikt.

Resultatet for beredskapstjenesten (ansvar 4400,4410,4420) sett under ett, ble et samlet mindre forbruk (overskudd) på kr. 576 430,- Hovedårsak er at vi ikke fikk sendt personell på utdanning, vi har budsjettet med 2 stk. på dette (grunnkurs brannkonstabel), samt at et kurs ble avlyst på grunn av koronasituasjonen. Det var ingen store kostnadsdrivende aksjoner i 2020.

Kommunedirektørens vurdering

Vedlegg:

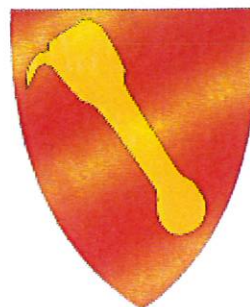
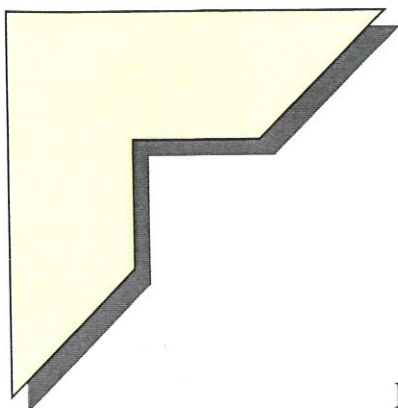
- 1.Måsøy brann- og redning – Årsmelding 2020 datert 05.03.21
- 2.Årsmelding 2020 - Kortversjon

Havøysund, 06.04.2021

Odd-Børge Pedersen
Kommunedirektør

Ruben Johansen
Brannsjef

MÅSØY KOMMUNE
BRANN OG REDNING

ÅRSMELDING 2020

MÅSØY KOMMUNE	Arkiv:
Arkivkode: 1180	Seutrelativ
Ar saksnr.: 21/47-5	Journalnr.: 1681/21
Mottatt:	Gradering:
	Saksbeh.: RJO

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING	SIDE 3
2. ØKONOMI	SIDE 3
3. BEREDSKAP	SIDE 9
4. FOREBYGGENDE AVDELING	SIDE 12
5. EKSTERNT TILSYN	SIDE 14
6. OPPSUMMERING	SIDE 14

1 INNLEDNING

I henhold til "Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver" m/ tilhørende forskrifter skal det hvert år utarbeides en melding om brannvernet i kommunen. Denne meldingen vedlegges en forkortet utgave som legges frem som en del av teknisk etats årsmelding.

2 ØKONOMI

2.1 REGNSKAP MOT BUDSJETT

Under følger en kort gjennomgang av årsregnskapet for brannvesenet i 2017 målt opp mot revidert budsjett.

	Budsjett 2020	Regnskap 2020	Differanse Regnskap/budsjett
4400-4499 Beredskapstjenesten			
4400 Brannvesen			
Utgifter	3 013 535	2 502 949	-510 586
Inntekter	-90 750	-128 238	-37 488
Netto drift	2 922 785	2 374 711	548 074
4410 Feievesen			
Utgifter	322 643	168 010	- 154 633
Inntekter	-367 500	-207 787	- 159 713
Netto drift	44 857	39 777	5 080
4420 Beredskap mot akutt forurensning			
Utgifter	75 000	41 562	- 33 438
Inntekter	-0 000	-15 805	-15 805
Netto drift	45 000	42 000	17 633
SUM (overskudd)			576 430

Avvik

Ansvar 4400 Brannvesen

Brannvesen har hatt et vesentlig mindre forbruk. Hovedårsaken til dette er at midler til opplæring ikke ble benyttet samt noe kursaktivitet ble avlyst på grunn av koronasituasjonen. Det var heller ingen store kostnadsdrivende aksjoner i 2020

Ansvar 4410 Feiervesen

Netto drift er i rimelig balanse

Ansvar 4420 Beredskap mot akutt forurensning

Netto drift er i rimelig balanse.

2.2 INNLEDNING

Her følger en oversikt over kravene i forhold til innsatstid, innsatsstyrke og varsling av styrken samt kommunens status i forhold til disse.

Innsatstider¹

Brannvesenets organisering er fremkommet som et resultat av kommunens geografiske struktur. Dagens organisering er etablert for at brannvesenet skal ha mulighet til å oppfylle de krav til innsatstider som fremkommer dimensjoneringsforskriften § 4-8.

Krav

Kravene er i korthet følgende:

Beskrivelse	Krav til innsatstid
Tettbebyggelse med særlig fare for rask og omfattende brannspredning, sykehus/sykehjem m.v. (pleieinstitusjoner som krever assistert rømning)	10 min
Tettsteder ² forøvrig	20 min
Utenfor tettsteder	Bør ikke overstige 30 min.

Status

I tettstedet Havøysund vil brannvesenet oppfylle forskriftens krav til innsatstider, da samtlige objekt normal nåes innenfor 10 – 14 min avhengig av tidspunkt på døgnet.

Dersom hovedstyrken skal i innsats i andre deler av kommunen vil dette ikke kunne skje innenfor en tidsmargin på 30 min, dette har da resultert i etablering av depotstyrker.

Innsatsstyrke³

Krav (for vår kommune)

Brannkorpset skal i henhold til § 5-1 i dimensjoneringsforskriften ha en samlet innsatsstyrke på minst 16 personer, hvorav minst 4 skal være kvalifiserte utrykningsledere. Beredskapen skal legges til tettstedet, der slikt finnes.

Dersom gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyse ihht forskriftens § 2-4 avdekker at denne styrken er for liten, må mannskapsstyrken utvides.

Et lag skal minimum bestå av 4 personer (1 kvalifisert utrykningsleder + 3 mannskap)

Status

Sted	Bemanning	kommentarer
Havøysund	4 (4) overbefal / utrykningsledere 12 (12) mannskap	Vaktordning, ett befal på vakt. Alle befal og mannskaper bærer nødnettradioer.
Ingøy	1 (6) mannskap	Depotstyrke
Snefjord	2 (6) mannskap	Depotstyrke
Rolvøy	1 (6) mannskap	Depotstyrke
Måsøy	0 (6) mannskap	Depotstyrke

¹ Tiden fra innsatsstyrken er alarmert til den er i arbeid på skadestedet.

² Tettbygget område med minst 200 bosatte, der avstanden mellom husene normalt ikke overstiger 50 meter.

³ Den styrke som kalles ut til innsats ved brann eller ulykke

Varsling

Krav

110 – sentralen skal varsle en styrke i henhold til oppsatt varslingsplan. Innsatsstyrken skal varsles via radio / personsøker.

Status

Mannskapet i Havøysund varsles via nødnettradio. Depotstyrkene i distriktet varsles via telefon.

2.3 BRANNVESENETS ORGANISERING

Beredskapsavdelingen er bygd opp med 1 hovedstasjon i Havøysund og 4 branndepoter fordelt på stedene Snefjord, Gunnarnes, Ingøy og Måsøy. Denne organiseringen er basert på vedtatt brannordning for Måsøy kommune.

Brannvesenet er i dag organisert med 4-delt overbefalsvakt + deltidsmannskaper, den som er på vakt ivaretar da også funksjonen som teknisk vakt i tillegg til funksjon som utrykningsleder og sjåfør.

Havøysund (Hovedstasjon)

Bemanninga består for tiden av 4 overbefal/utrykningsledere og 12 mannskaper.

Varsling av mannskapet skjer via nødnettradio. I tillegg benyttes UMS varsling på mobiltelefon.

Depot

Snefjord

2 mannskaper som varsles via telefon.

Utstyret er plassert på en tilhenger i garasje ved Snefjord skole. Utstyret er således lett tilgjengelig og hurtig å ta med ved en utrykning.

Ingøy

1 mannskap som varsles via telefon.

Utstyret er plassert i et lagerareal på skolen. Dette arealet har direkte tilgang gjennom garasjeport.

På sikt bør også utstyret på Ingøy bli permanent plassert på en tilhenger.

Rolvsøy

1 mannskap som varsles via telefon.

Utstyret plassert i et lagerrom inne i skolebygget. Rommet er vanskelig tilgjengelig, og utstyret er således ikke tilgjengelig for "alle". Utstyret på Rolvsøy bør plasseres på en tilhenger i en garasje eller tilsvarende.

Måsøy

0 mannskap som varsles via telefon.

Utstyret plassert i et lokale i den gamle skolebygningen.

På sikt bør utstyret plasseres på en tilhenger i en garasje eller tilsvarende.

2.4 BEMANNING

Brannvesenet har i løpet av 2020 rekruttert 2 nye aspiranter, og er således fullt ut bemannet. Pr. 31.12.2020 manglet vi 12 mann i styrken. Av dette er alle depotmannskaper.

2.5 HELSE OG FYSIKK

Brannvesenet har med virkning fra 2011 vært knyttet opp til ny lovpålagt avtale for bedriftshelsetjenester. Nåværende er inngått med HEMIS. Avtalen innebærer at det gjennomføres regelmessig (årlig/intervall) helsesjekk av brannmannskapene i tillegg til lovpålagt test av røykdykkerne.

Det er fortsatt tilbud om felles trening (branntrimmen) 1-2 ganger pr. uke. Ansatte i de andre "blålys" etatene har også tilbud om å delta på disse treningene. På grunn av koronasituasjonen har felles trening utgått i 2020.

2.6 OPPLÆRING OG KOMPETANSE

Generelt

Kommunen skal ihht arbeidsmiljøloven, internkontrollforskriften og dimensjoneringsforskriftens kap. 7 sikre at alt personell i brannvesenet får tilfredsstillende utdanning og øvelse for å løse de til enhver tid pålagte oppgaver. Det innebærer at det bl.a. må gjennomføres praktiske og teoretiske øvelser med slik hyppighet, omfang og innhold at personellens kompetanse vedlikeholdes og utvikles. De ansatte får mulighet til medvirkning i og med at årlig øvelsesplanlegging skjer i fellesskap på årets siste øvelse. Øvelser blir dokumentert med egne referater basert på evaluering i etterkant av hver øvelse. Lovkrav er minimum 6 øvelser pr. år.

Øvelser 2020

Øvelse	Tema
1	Pumpekjøring brannbil/Otter/Honda, normalutlegg, etterforsyning fra åpen kilde
2	Førstehjelpskurs, v/North Aid
3	Ferdighetsøvelser; overflateredning utrykningsøvelse
4	Brannsyn/kjentmannsrunde på Tobø Fisk AS
5	Kald søkeøvelse; Normalutlegg, røykdykking, samband og ventilering. Samhandling med ambulanse
6	Ferdighetsøvelser annet; Brannteori (Quiz), øvelsesplanlegging mv.

Brannutdanning

Giennomførte kurs

Brannsjef gjennomførte Forebyggende kurs i brannvern.

2 aspiranter gjennomførte nettbasert kurs i brannvern

I gang med kurs

6 av brannmannskapene er i gang med båtførerprøve og VHF sertifikat

Behov (i forhold til dagens krav ifr. forhandlinger med DSB våren 2012)

Følgende ansatte mannskap i Havøysund mangler fortsatt minimumsutdanning i forhold til de oppgavene de er satt til å utføre:

- 6 mannskap, grunnkurs
- Brannsjef må gjennomføre Ledelse modul D

Annen utdanning

Akutt forurensning

For å sikre en tilfredsstillende utdanning er man fortsatt avhengig av å sende mannskaper på kurs. Dette gjennomføres i dag i regi av IUA Vest Finnmark, og kostnadene til utdanningen er pr. dato dekket av IUA. Med unntak av refusjon for ev. tap av arbeidslønn, som kommunen må betale.

Sjåførutdanning

Førerkort

Av brannvesenets mannskap i Havøysund, så har 5⁴ førerkort med klasse C/CE og har førerrett på brannvesenets 1. utrykningskjøretøy. Pr. dato er det derfor et underskudd på sjøfører. Normalt bør minimum 50% av styrken bør ha denne kompetansen. Pr. dato anses det derfor at vi ikke har et tilstrekkelig antall sjøfører. Dette løses midlertidig ved at overbefalet også utfører denne oppgaven. Kostnader for opplæring ligger på ca. 100.000 pr. sjåfør (klasse C) ekskl. utrykningskurs. (utrykningskompetanse kode 160)

Utrykningskompetanse

Av brannvesenets mannskap i Havøysund så har 3 utrykningskompetanse (kode 160). Kostnader for opplæring ligger på ca. 40.000 pr. sjåfør.

2.7 RUTINER / INSTRUKSER

Det er ikke utarbeidet en fullstendig internkontroll for brannvesenet. Noe er gjort, men man har ikke på plass den overordnede delen som omfatter all kommunal virksomhet og som vil danne basis for oppbygging av systemet ute i etatene. Det forventes nå, med bakgrunn i signaler, at kommunen innfører et overordnet HMS-system i løpet av 2021.

Arbeidet er startet opp og det er planlagt innført enkelte rutiner/ instruksjoner/ prosedyrer, disse er:

- Tilsyn og kontroll av utstyr
- Rutine ved lengre avstegning av hovedvann
- Rutine etter utrykning / øvelse
- Rutine vedr. restverdireddning
- Rutine vedr. salting av kummer
- Regelmessige øvelser.
- Avtale om bedriftshelsetjeneste for alle ansatte i brannvesenet

⁴ Herav alle 4 av de som inngår i befalsgruppen.

- 12 ulike prosedyrer for gjennomføring av de viktigste øvingstema
- Innfasing av Flexit Fire, App basert system for brann- og redning

I tillegg kommer arbeidene med å lage innsatsplaner og innføre rutiner på vedlikehold (serviceavtaler, egenkontroller etc)

2.8 OBJEKTSYN / INNSATSPLANER

Brannvesenet arbeider fortløpende med etablering av innsatsplaner på alle større/risikofylte objekt.

Pr 31.12.20 er det utarbeidet innsatsplaner på følgende objekt:

- Byggtorget - Havøysund
Trevare
- Coop Havøysund
- Daltun (omsorgsboliger)
- Havøysund barnehage
- Havøysund hotell
- Havøysund kirke
- Havøysund Patentslipp
- Helsesenteret (ikke revidert etter siste utbygging, avvente ferdigattest og oppdaterte tegninger).
- Arctic Resource Norge AS
- Leilighetshotellet
- Bankbygget
- Rådhuset
- Tobø Fisk
- HFI –Hermann Export A/S
- Havøysund skole
- Repvåg kraftlag Trafostasjon

2.9 SERVICE / VEDLIKEHOLD AV UTSTYR

Serviceavtaler

For å sikre HMS har brannvesenet serviceavtaler for følgende utstyr:

- Overtrykkutstyr og kompressor. Tjenesten leveres av Artic Service A/S, Tromsø
- Nødnettutstyr; DSB, BDO
- Brannbil 01. (2 delt avtale der en del omfatter bil og en del omfatter påbygg), Bil vedlikeholdes av Scania i Lakselv og påbygg av Egenes brannteknikk, Flekkefjord.

Egenkontroll

Det gjennomføres regelmessig egenkontroll av brannbil og utstyr i henhold til gjeldene rutiner / sjekklister.

Vedlikehold av øvrige kjøretøy og utstyr skal inngå i rutinene ved teknisk etat.

3 BEREDSKAP

3.1 PERSONELL

Overbefalsvakt

Overbefalsvakt har også i 2020 hatt døgnvakt. Overbefalsvakten fungerer også som, utrykningsleder, sjåfør i tillegg til teknisk vakt i kommunen, hvilket innebærer at kommunens etater og innbyggere har mulighet for å få teknisk bistand også utenfor ordinær arbeidstid.

Mannskap

Mannskap er pliktig å melde ifra om fravær utover 24 timer. Dette for å sikre et stabilt og forutsigbart beredskapsnivå.

Brannvesenet har i dag 7 røykdykkere eller 7 personer med røykdykkerkompetanse. Grunnkursutdanning gir konstablene kompetanse som røykdykkere.

3.2 ØKT BEREDSKAP

Påske

Brannvesenet gjennomførte en økt beredskap i påsken, dette innebar at man etablerte dreiende hjemnevakt for en minimumsstyrke på 3 mann i tillegg til befalsvakt.

Sommer

Tilsvarende ble det gjennomført økt beredskap innført dreiende hjemnevakt for 2 personer i tillegg til befalsvakt i 6 uker i forbindelse med ferieavviklingen.

3.3 SAMARBEID

110 - sentralen

Organisering:

Øverste organ for 110 sentralen er det årlige rådsmøte, hvor samtlige av fylkets brannsjefer møtes og avgjør budsjett, økonomiplan, organisering m.v. Årsmøte benyttes også som faglig treffpunkt, hvor man kan drøfte felles problemstillinger.

Samarbeidet med 110-sentralen har i 2020 fungert tilfredsstillende.

Alarmering

Utalarmering av mannskapet gjøres av 110-sentralen i Finnmark. Sentralen skal da forestå utalarmering av mannskap, samt varsling av øvrige ressurser i henhold til utarbeidet varslingsplan og gjeldende prosedyrer. Ut alarmeringen styres automatisk av 110 sentralen ved bruk av VISION-styringsverktøy. I dette ligger blant annet at nærmeste adekvate ressurs (utrykningsenhet) skal varsles. Dette betyr at utrykningsenheter av og til må delta på tvers av kommunegrenser.

IUA⁵ Vest-Finnmark

Organisering mv.:

IUA Vest – Finnmark omfatter kommunene Hasvik, Loppa, Alta, Kautokeino, Hammerfest og Måsøy.

Beredskapsstyret består normalt av brannsjefene i de aktuelle kommuner.

Øverste organ, er da beredskapsstyret, de vedtar da budsjettet/økonomiplan. Videre skal de godkjenne investeringer, samt godkjenne samtlige avtaler som forplikter IUA.

Beredskapsplan

Gjeldende beredskapsplan ble revidert sist i 2020.

Gjeldene beredskapsplan for CBRNE ble utarbeidet i 2020.

Alarmering

Utalarmering av mannskapet i den skadelidte kommune gjøres normalt av 110 sentralen, da brannvesenet også er 1. innsats ved akutt forurensning.

Ved større aksjoner foretas vurdering av mannskapsstyrke m.v. av aksjonsledelsen, og utalarmering av disse styrkene vil da bli gjort i henhold til oppsatte varslingslister.

Andre brannvesen

Bistandsavtale med Hammerfest brann- og redning vil videreføres i 2021. Avtalen omfatter at vi får bistand fra Hammerfest brann- og redning (Kokelv depot) v/hendelser i område kommunegrense-Snefjord. Utrykninger vil medføre økte kostnader grovt anslått til ca. 10.000,- pr. utrykning.

Brannforebyggende forum

Måsøy brann- og redningsvesen er medlem i NKF brannforebyggende forum i Finnmark, det er pr dagen dato 11 brann- og redningskorps med i dette samarbeidet. Dette er et forum hvor det med fokus på forebyggende tiltak jobbes med brannsikkerheten i kommunene.

⁵ IUA = Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning

Restverdi redning

Det ble ikke gjennomført noen aksjoner med større restverdireddning.

Politi/Ambulanse

Brannvesenet har i 2020 hatt 1 samøvelse med ambulanse, ingen samøvelse med politi

Utrykninger / bistandsopprasjoner

Brannvesenet har hatt utrykninger middels til lavt nivå i 2020.

I 2020 mottok brannvesenet 16 utkallinger fra 110 sentral. Middel for de 4 forutgående år er 21,5. Dvs. at trenden med et relativt lavt antall reelle alvorlige hendelser opprettholdes.

For nærmere detaljer vedrørende utrykninger vises det til de aktuelle hendelseslogger.

3.4 AKUTT FORURENSING

Brannvesenet gjennomførte aksjon mhp. heving av båt i Havøysund havn.

3.5 VANNFORSYNING

Vi anser vannforsyning i Havøysund som stabil

I distriktet er vi med noen få unntak, helt avhengig av åpne vannkilder.

3.6 SAMBAND

Brannvesenet benytter nødnett. Med noen små unntak er det dekning langs hele FV889. Det er store hull i dekingen i fjord distriktene. Her har vi muligheter for å bruke bil eller båt som en gateway(relestasjon)

Utstyr som er anskaffet i 2020:

De viktigste materiell innkjøp: Se for øvrig kommentar under kap. 2 Økonomi

Det ble i 2020 gjort større utskiftninger av pressluft utstyr, masker og meiser ble ikke godkjent for bruk (Arctic service utfører service og godkjenning av dette utstyret). Det ble erstattet noe lysmateriell på brannbil.

Behov:

Materiell:

Brannvesenet har etter forholdene bra utstyr, men noen ting mangler, ut ifra forventninger samfunnet rundt oss har til bistand ved ulike akutte hendelser. Bla. bør det kjøpes inn ett større termisk kamera. Ut over dette bør det kjøpes inn nødvendig materiell til bruk ved hendelser med ras.

Konkrete behov for 1. innsats:

- Tausikringsutstyr ved aksjoner i bratt og ulent terreng
- Spesialutstyr for ulykker med elbiler.

- transportabel Webasto (luftvarmer) ved gjennomføring av forskjellige redningsoppdrag.
- 3 nye sett overflateredning mhp. øvelsesbruk.
- (Skredberedskap) – Dette synes å bli mer aktualisert etter som tiden går.

Bekledning:

Pr. i dag har vi stort sett det materiellet vi trenger. Noe spesialutstyr (bekledning, hansker, sikringsutstyr og lignende til spesielle oppdrag som arbeider ved bilredning, oljevern etc., mangler ennå). Mrk. at vi pr. i dag ikke har reservebekledning for å imøtekomme ev. krav vedr. skitten og ren sone, i forbindelse med øvelser eller skarpe aksjoner.

Annet:

Brannvesenet i Havøysund savner fortsatt et egnet øvingsområde.

Brannvesenet har inngått avtale med Marinor om vask av utrykningsbekledning.

4 FOREBYGGENDE AVDELING

Forebyggende avdeling i Måsøy Brannvesen består for tiden av brannsjef. Brannsjef fungerer som leder både for forebyggende avdeling og beredskapsavdeling.

4.1 FOREBYGGENDE OPPLÆRINGSVIRKSOMHET

Generelt

Brannvesenet er i henhold til forskrift pålagt å drive med utadrettet virksomhet for å forebygge at brann eller annen ulykke oppstår.

Informasjon

Opplæring

- ⇒ Brannvesenet har i 2020 bistått barnehage i forbindelse med brannvernuka.
- ⇒ Brannvesenet har i 2020 inngått avtale med Havøysund skole om brannforebyggende opplegg for 7.klasse
- ⇒ Brannvesenet har i 2020 hatt opplæring av personell fra helse og skole etat for opplæring av bruk av slokkemidler.

Aksjon boligbrann

- ⇒ Vi deltok, men ikke med boligbesøk. Det ble delt ut røykvarslerbatterier, røykvarslere og informasjonsmateriell på egen stand like før jul.

Åpen brannstasjon

- ⇒ Vi deltok, pga. koronasituasjonen, ikke i år.

4.2 TILSYN

Særskilte objekt

Listen over objekt er under løpende vurdering, pr 31.12.20 hadde kommunen **18 "aktive"** særskilte brannobjekt.

§6-3 i forskriften pålegger brannvesenet å gjennomføre brannsyn på de særskilte objektene med minimum følgende hyppighet:

Objekt type	hyppighet	merknad
A	1 gang hvert år	dog slik at hvert 2. år kan erstattes av eiers egenkontroll etter hans eget kontrollsystem
B	1 gang hvert år/annenhvert år	kan erstattes av eiers egenkontroll etter hans eget kontrollsystem. Brannvesenet skal da minimum føre kontroll hvert 4. år
C	1 gang hvert 4. år	

Gjennomførte tilsyn 2020

Type objekt	antall objekt			Antall utførte tilsyn			% av aktuell tilsyn
	Totalt	aktive	Tilsyn i 2020	Tilsyn	Egenmeld.	totalt	
a- objekt	11	11	8	10	0	10	45 %
b- objekt	6	6	0	1	0	1	
c- objekt	1	1	0	0	0	0	
SUM	18	18	8	11	0	11	45%

I 2020 ble det ikke gjennomført noen samordnet tilsyn i Måsøy kommune. Flere bygg planlegges/må vurderes inntatt som særskilte brannobjekter; Bla. Klippfisktørkeri, fiskeindustrianlegg. I Tufjord, Hybelbygg i Havøysund, Snefjord "skole" og nye fiskerturistanlegg. Vi har startet prosessen med å ta Lanteren, Strandgata 98, inn som et A-objekt.

4.3 FEIING / KONTROLL AV BOLIGER

Innledning

Forskriftskrav

I § 7-3 i Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn fremkommer følgende:

- Kommunen skal sørge for at alle røykkanaler i fyringsanlegg for oppvarming av rom og bygninger blir feid etter behov og minst én gang hvert fjerde år.
- Kommunen skal sørge for at det føres tilsyn, med at fyringsanlegget for oppvarming av rom og bygninger er intakt, fungerer som forutsatt og ikke forårsaker brann eller annen skade, etter behov og minst én gang hvert fjerde år.
- Kommunen kan bestemme at feiing og tilsyn skal foretas hyppigere, samt i det enkelte tilfelle bestemme feiing og tilsyn skal gjennomføres også for andre røykkanaler og fyringsanlegg.
- Kommunen skal sørge for at det etter brann eller eksplosjon i eller i tilknytning til et fyringsanlegg blir foretatt kontroll av anlegget.
- Kommunestyret selv kan gjennom lokal forskrift fastsette om og hvor ofte feiing og tilsyn skal foretas i fyringsanlegg som benyttes til oppvarming av bebyggelse som kun bebos korte deler av året.

Feiing / tilsyn

Egen kommune

I Måsøy kommune er det pr 31.12.20, **562** boliger og **391** fritidsboliger hvor det skal gjennomføres pipefeiing / tilsyn.

Antall piper som er feid i 2020; **28**

Antall tilsyn for ildsted i 2020; **0**

Tidligere feieavtale med Porsanger kommune er opphørt, Kommunen må nå ta stilling til hvordan vi skal organisere driften av feiertjenesten fremover. Vi ser for oss tre alternative løsninger.

1. ansettelse av egen feier for å gjennomføre lovpålagt oppgaver.
2. Gjennomføring av anbudsrunde for feiertjenesten i kommunen
3. Inngå avtale med annen feier tjeneste for å tilfredsstillende lovpålagte oppgaver.
4. Utdanne feier i egen regi.

5 EKSTERNT TILSYN

Gjennomføres av direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) med ca. 6-7 års intervaller i kommunene. Siste ordinære tilsyn var. 14. mai 2007. Fom 1.1.2012 skulle tilsynsrollen bli flyttet over til fylkesmennene. Dette har ennå ikke skjedd. I påvente av dette gjennomførte DSB senhøsten 2012 et tematilsyn (dokumenttilsyn) med kommunene. Dette medførte 1 avvik for Måsøy kommune. Dette gikk i hovedsak ut på å få etablert et tilfredsstillende internkontrollsystem for å fange opp viktige elementer som bla. rullering av ROS, implementering av nye særskilte brannobjekter mv. De endelige konsekvenser av avviket er ikke kartlagt, men en forventer at et adekvat internkontrollsystem som ivaretar de nevnte forhold er på plass senest i løpet av 2021 da kommunen har implementert et elektronisk verktøy til dette formålet. Det vil komme ny dimensjoneringsforskrift ila. 2021, denne vil legge føringer på hvordan ny ROS skal utarbeides. Dette arbeidet vil kreve ekstra resurser.

6 OPPSUMMERING

Måsøy brannvesen fungerer etter forholdene tilfredsstillende.

Innsatsen ved aktuelle aksjoner har vært gjennomført på en tilfredsstillende måte.

Tilsynet i 2020 gikk noelunde etter planen, noe redusert på grunn av koronasituasjonen. Resterende av A-objekter vil vi gå tilsyn på i 2021

Brannvesenet ønsker fortsatt å prioritere aktiviteter rettet mot forebyggende brannvern i barnehager og på institusjoner, samt tilby lokale bedrifter" gratis" brannvernoplæring ved behov.

Vi skal opprettholde den lovpålagte beredskap. I den forbindelse må det fortsatt satses på utdanning av mannskapene (jfr. deltidsreformen), slik at vi kan oppfylle minimumskravene iht. regelverket.

De største utfordringene for fremtiden vil være:

- Utdanne nye sjåførere med utrykningskompetanse. Antatt kostnad: 4 mannskaper á 100.000,- = 400.000,- (Krever ekstraordinær bevilgning).
- Opprettholde tilstrekkelig antall sjåførere med utrykningskompetanse.
- Beholde ca. 200.000 pr. år, midler til grunnleggende opplæring av brannkonstabler.
- Etablere et egnet øvingsområde. Antatt kostnad 500.000,- (må utredes)
- Tilgang personell; ”Forgubbing” og fravær av den unge befolkningen er merkbar.
- Fortsette å ivareta og oppfylle krav om helsekontroller og særskilt sjekk og test av røykdykkermannskapene. Heri også faste avtaler på avvikling av obligatoriske varmdukkøvelser hos vertsbrannvesen.
- Strenger krav om ren/skitten sone.
- Særskilt fokus på brannordning for distriktene

Overnevnte betyr at brannvesenet står overfor noen utfordringer. Dagens budsjett situasjon tilsier at brannvesenet må tilføres midler over flere år, for å gjennomføre utdanning. Økonomiske forhold bør innarbeides i kommunens kommende års budsjett ev. reguleringer og langtidsbudsjett. På kort sikt må sjåførsituasjonen løses ved at funksjonen midlertidig tillegges utrykningsleder.

VEDLEGG

- Måsøy brann og redning, kortversjon til kommunens samlede årsmelding

Havøysund 05.03.2020

Ruben Johansen

1. MÅSØY BRANN OG REDNING ANSVAR 4400, 4410 OG 4420.

HOVEDMÅLSETNING OG OPPGAVER

Målet med beredskapsarbeidet er å gjennomføre de beredskapsmessige oppgaver iht. brann- og eksplosjonsvernloven med forskrifter.

Målet med det forebyggende arbeidet er å gjennomføre forebyggende oppgaver iht. brann- og eksplosjonsvernloven med forskrifter, samt eventuelle egne kampanjer innenfor det brannforebyggende arbeid.

ØKONOMI

REGNSKAP SAMMENLIGNET MED TIDLIGERE ÅR

Tall i 1000	R2014	R2015	R2016	R2017	R2018	R2019	R2020
Utgifter	2 074 000	2 252 000	2 805 000	2 879 000	3 162 000	2 649 000	2 728 327
Inntekter	375 000	631 000	548 000	712 000	542 000	481 000	351 829
Netto	1 699 000	1 621 000	2 257 000	2 167 000	2 620 000	2 168 000	2 376 498

SYKEFRAVÆR

1,6 % sykemelding, 0 % egenmelding.

VIKTIGE HENDELSER I 2019

BEREDSKAP

Brannvesenet har i 2020 hatt en stabil bemanning. Mannskapsstyrken i Havøysund er fullt besatt. Vi mangler til sammen 10 depotmannskaper i distriktet. Godkjent brannordning krever minimum 4 (6) stillinger på hvert av depotene. Kommunen har i perioden hatt egen brannsjef.

Utrykning

Brannvesenet hadde 16 utrykninger i 2020. Dette ligger på middels til lavt nivå, da gjennomsnittet av utrykninger de 4 foregående år er 21,5 brann- og ulykkes relaterte utrykninger.

Øvelser

Brannvesenet gjennomførte 6 av 6 planlagte øvelser.

FOREBYGGENDE

Det er i 2020 foretatt 8 tilsyn, noe som utgjør 45% tilsyn på særskilte brannobjekter. I kommunen er det pr. 31.12.2020 registrert 18 aktive særskilte brannobjekter. Tilsynet ble gjennomført av eget tilsynspersonell. 28 av 129 varslede piper ble feid, ingen tilsyn på fyringsanlegg ble utført, men alle bolighus har fått tilbud om tilsyn med fyringsanlegg i løpet av en 4 årsperiode (2016-2019). Pr. 01.01-2021 har ikke kommunen avtale om feiing og tilsyn på fyringsanlegg da Porsanger brann- og redning ikke ønsket å forlenge avtalen med Måsøy kommune. Dette er en viktig del av det brannforebyggende arbeidet, samt at det er en lovpålagt oppgave som kommunen skal levere. Hvordan kommunen ønsker å organisere feiertjenesten er en prioritert oppgave i 2021.

Brannvesenet deltok dette året i kampanjen " Aksjon boligbrann". NB! Ikke med hjemmebesøk, men med egen stand på Havøysund Coop, med utdeling av røykvarslere, røykvarslerbatterier og info. materiell. Tiltaket vurderes forsterkende på røykvarsleres dag og blir godt mottatt blant publikum. På grunn av koronasituasjonen arrangerte vi ikke åpen dag på brannstasjonen i 2020, men vi besøkte barnehagen sammen med de andre blålysetatene.

Måsøy brann- og redning har inngått en avtale med Havøysund skole om ett brannforebyggende opplegg for 7. klasse, dette skal gjennomføres årlig.

IUA (INTERKOMMUNALT UTVALG MOT AKUTT FORURENSING)

Det har ikke vært større hendelser som har utløst behov IUA-aksjoner. Org. er under utvikling; Det arbeides med nye samarbeidsavtaler, nye beredskapsplaner mv. Planlagte aktiviteter heri øvelser etc. ble ikke gjennomført i 2020 på grunn av koronasituasjonen. Det ble undertegnet en CBRNE avtale igjennom IUA, CBRNE avtalen innebærer en beredskap mot farlige stoffer som vil kreve kjem dykk-beredskap. Det er innkjøpt to kjem dykker satser som er satt opp ved brannstasjonene i Alta og Hammerfest.

ORGANISASJON/ANNET

Ansatte.

20 ansatte med til sammen 0,7 årsverk. (ca. 1,0 årsverk med «avdelingsledelsen» inkludert).

HMS / kompetansekrav m.v.

2 befal gjennomførte vedlikeholds trening i kode 160. 2 nye aspiranter gjennomførte nettbasert kurs i brannvern. 6 brannkonstabler gjennomfører båtførerbevis og VHF sertifikat. Brannvesenets internkontroll er fortløpende under utvikling, vi har nå etablert en plattform hvor alt av informasjon er samlet, sjekklister utføres, avvik meldes, eksponeringer registreres+++ . Det er utarbeidet innsatsplaner på de viktigste objektene, det er etablert rutiner for egenkontroller etc. Noen innsatsplaner må revideres.

Samarbeid med andre kommuner på brannvernområdet

- Måsøy brann- og redningsvesen har hatt en skriftlig samarbeidsavtale om utførelse av feiertjenester med Porsanger brannvesen. Denne utgikk i 2019, denne avtalen er de ikke villig til å videreføre. Vi har en utfordring i forhold til feiertjenesten i Måsøy. Har vært i kontakt med brannvesen i nærområdet ang feiertjenester, men alle signaliserer at de ikke har kapasitet.
- Måsøy kommune har en muntlig bistandsavtale med Hammerfest brann- og redning som omfatter utrykning ved aktuelle brann og ulykker i område kommunegrense til Snefjord.
- Måsøy kommune er tilknyttet Vest-Finnmark IUA, dette er et samarbeid mellom 6 kommuner som styrker beredskapen mot akutt forurensing og uhell med kjemikalier.

De viktigste utfordringene for fremtiden vil være:

- Utdanne mannskap og befal til tilstrekkelig lovbestemt nivå
 - Utdanne nye sjåfører med utrykningskompetanse. (Kun 5 inkl.4 befal har utdanning)
 - Etablere et egnet øvingsområde.
 - Tilgang personell;" Forgubbing" og fravær av den unge befolkningen er merkbar/økende.
 - Få på plass feiertjenester i Måsøy kommune
 - Plassmangel på brannstasjon, nye krav om ren og skitten sone.
 - G1-1, brannbil. Eldre brannbil gir økte driftsutgifter på sikt.
-

ØKONOMI

Resultatet for beredskapstjenesten (ansvar 4400,4410,4420) sett under ett, ble et samlet mindre forbruk (overskudd) på kr. 576 430,- Hovedårsak er at vi ikke fikk sent personell på utdanning, vi har budsjettert med 2 stk. på dette (grunnkurs brannkonstabel), samt et kurs ble avlyst på grunn av koronasituasjonen. Det var ingen store kostnadsdrivende aksjoner i 2020.

PLANSTRATEGI 2019-2023

Saksbehandler: Pål Eskil Sneve Hansen
Arkivsaksnr.: 21/163

Arkiv: 140

Saksnr.: Utvalg
7/21 Hovedutvalg for Teknisk, Utvikling og Miljø

Møtedato
12.04.2021

Kommunedirektørens innstilling:

Hovedutvalg teknisk, utvikling og miljø vedtar liste over prioriterte planer for revidert planstrategi.

Dokumenter:

Innledning:

Måsøy kommune vedtok 07. mai 2020 planstrategien der det ble vedtatt revisjon av både kommuneplanens samfunns- og arealdel. På bakgrunn av at samfunnsdelen er vedtatt og arbeidet med arealdelen er i gang, legger administrasjonen opp til revisjon at Måsøy kommunes planstrategi. Dette er i tråd med vedtaket fra mai 2020.

Saksutredning:

Administrasjonen ønsker å fremlegge planer som må, bør og kan prioriteres i resterende kommunestyreperiode. En slik prioritering vil gjøres i samråd med Hovedutvalg teknisk, utvikling og miljø. Kommunens økonomiske situasjon, ressurser og handlingsrom bør ligge til grunn for den videre prioriteringen av kommunes planarbeid.

Veien videre vil være å legge forslag til planstrategi på 30-dagers høring etter kommunestyret 06. mai. Endelig vedtak 17. juni 2021.

Administrasjonens forslag til planer ligger vedlagt.

Kommunedirektørens vurdering

Vedlegg:

Administrasjonens prioritering
Veileder planstrategi

Havøysund, den 6/4 2021

Odd-Børge Pedersen
Kommunedirektør

Pål Eskil Sneve Hansen
Kommuneplanlegger

Kommunenes planbehov.

Administrasjonen har laget et forslag til prioritering av planer for resterende valgperiode. Listen er basert på innspill fra Statsforvalter og fylkeskommunen, samt prioriteringer fra vedtatt samfunnsdel. Følgende liste er en oversikt over kjente planer som mangler. Nederst i dokumentet følger administrasjonens forslag til prioritering i revidert planstrategi 2019-2023.

- Klima og energiplan
- Strategisk næringsplan
- Kommunedelplan for naturmangfold
- Helse og omsorgsplan
- Kommunedelplan Barn og unge
- Boligpolitisk plan
- Plan for vann og avløp
- Sentrumsplan Havøysund
- Veiplan
- Trafikksikringsplan
- Plan for friluftslivets ferdselsårer

- **Klima og energiplan**

I Statsforvalterens innspill til Måsøy kommunes planstrategi 2020, ble kommunens klima og energiplan fra 2010 eksplisitt nevnt. Statsforvalteren anbefalte da å revidere planen slik at en får et godt styringsverktøy for å redusere klimagassutslippene. Det vil også være i tråd med nylig vedtatt samfunnsdel.

- **Kommunedelplan for naturmangfold**

I Statsforvalterens innspill til Måsøy kommunes planstrategi 2020, henvises det til at Miljødirektoratet oppfordrer alle kommune til å utarbeide kommunedelplan for naturmangfold. En plan for naturmangfold vil være i tråd med vedtatt samfunnsdel.

- **Kommunedelplan Barn og unge**

Måsøy kommune har søkt om prosjektskjønnsmidler for å utarbeide en kommunedelplan for barn og unge. Barn og unge er prioritert i vedtatt samfunnsdel.

- **Områdeplan Havøysund**

En revidert sentrums- eller områdeplan for Havøysund sentrum vil kunne styrke fremtidig utvikling i sentrum. Det er flere muligheter for å gjennomføre en områdeplan. Man kan bestille en mulighetsstudie fra konsulentfirma, før en går i gang med planarbeidet. Estimert tid er halvannet til tre år. Et slikt prosjekt krever en god tverrpolitisk forankring.

- **Plan for friluftslivets ferdselsårer**

Måsøy kommune fikk 21.03.2021 (saksnr 20/439) invitasjon av Finnmark friluftsråd til deltagelse i prosjektet «Friluftslivets ferdselsårer» - Utarbeidelse av sti- og løypeplaner for

kommuner i Finnmark. Prosjektet er initiert av Miljødirektoratet og ledet av TFFK. MD skriver at målet med prosjektet er å oppnå resultater til beste for: folkehelse, livskvalitet, bolyst og reiseliv. Dette er mål som er i tråd med Måsøy kommunes samfunnsdel. Frist for påmelding til prosjektet er 15.05.2021. Friluftsrådet bistår i arbeidet.

- **Veiplan**
- **Trafikksikringsplan**
- **Boligpolitisk plan**
- **Plan for vann og avløp**
- **Helse og omsorgsplan**
- **Strategisk næringsplan**

Administrasjonens prioritering av planer:

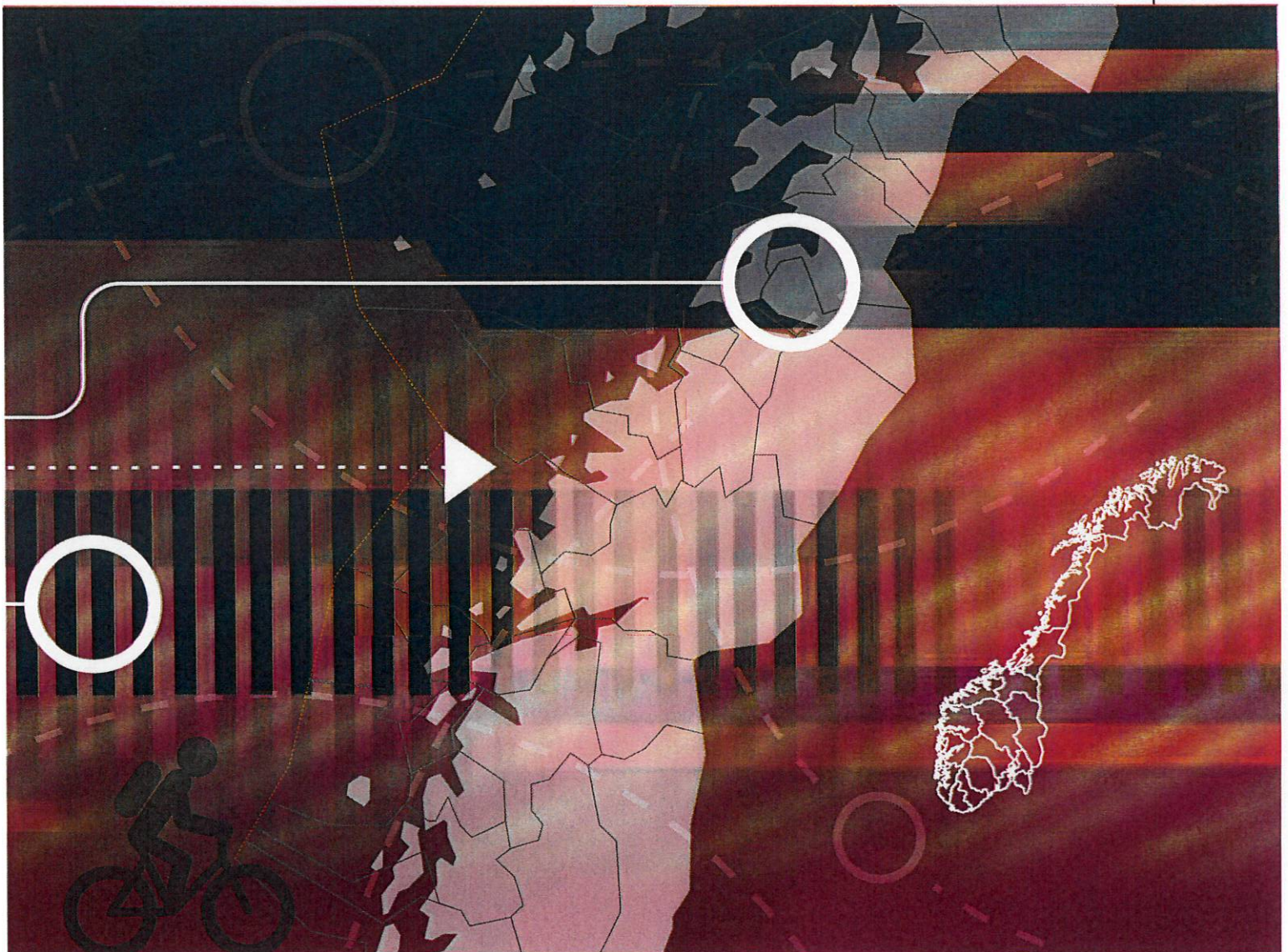
- Plan for vann- og avløp
- Kommunedelplan Barn og Unge
- Klima- og energiplan
- Områdedelplan Havøysund
- Plan for friluftlivets ferdselsårer

MILJØVERNDEPARTEMENTET

Veileder

Kommunal planstrategi

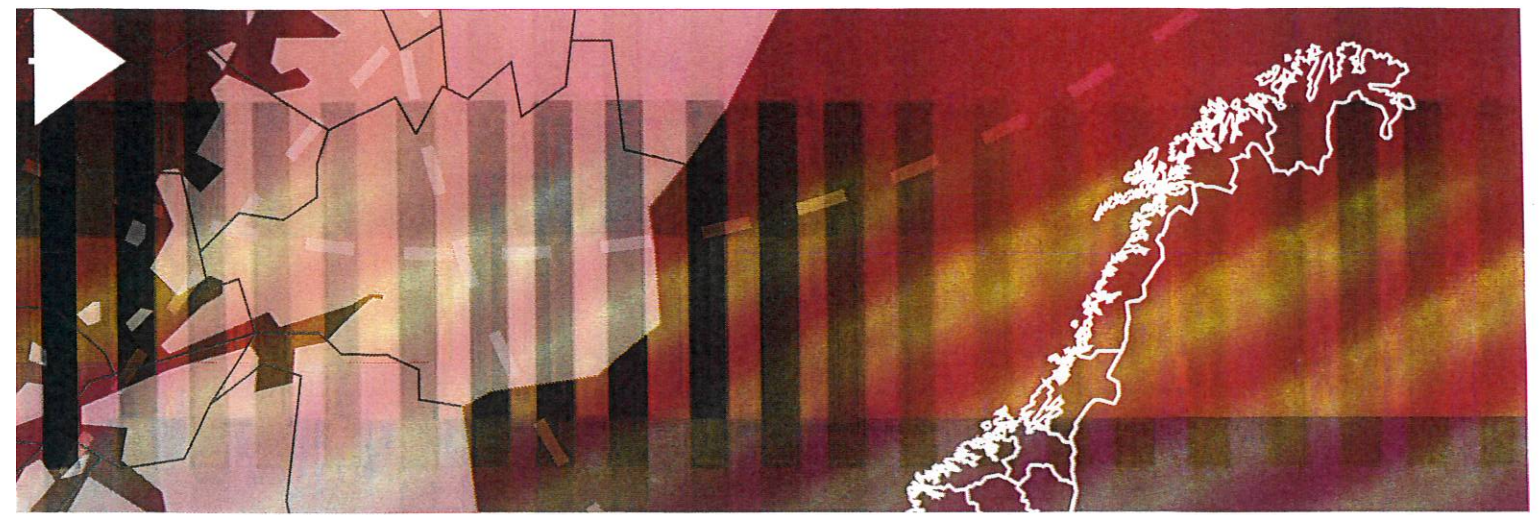
MILJØVERNDEPARTEMENTET

Veileder

Kommunal planstrategi

Innhold

1. Kommunal planstrategi som verktøy for bedre kommunal planlegging	6
1.1 Bedre og mer behovsstyrt planlegging	6
1.2 Verktøy for politisk prioritering av planoppgaver	6
1.3 Bedre samarbeid om planoppgaver på tvers av kommune- og fylkesgrenser	6
1.4 Kommunal planstrategi er ikke en plan	6
2. Nærmere om lovbestemmelsen	8
2.1 Tidspunkt for utarbeidelse og vedtak av kommunal planstrategi (1. ledd)	8
2.2 Vurderingen av planbehovet (§ 10-1 første ledd)	8
2.3 Samrådspåkt med nabokommuner, fylkeskommunen og regional stat (§ 10-1 andre ledd)	8
2.4 Medvirkning (§ 10-1 andre ledd)	9
2.5 Kommunestyrets vedtak om kommuneplanen skal revideres (§ 10-1 tredje ledd)	9
2.6 Planstrategi som del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen (§ 10-1 fjerde ledd)	9
3. Kommunal planstrategi og kommuneplanleggingen	10
3.1 Hel eller delvis revisjon av kommuneplanen	10
3.2 Overgangen fra planstrategi til planprogram og kommuneplanprosess	11
3.3 Nærmere om forholdet mellom kommunal planstrategi og planprogram	12
4. Forholdet mellom kommunal- og regional planstrategi og nasjonale forventninger	13
4.1 Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging	14
4.2 Interkommunalt plansamarbeid	14
5. Det praktiske arbeidet med kommunal planstrategi	15
5.1 Status gjeldende kommuneplan	15
5.2 Nye overordnede føringer	17
5.3 Utviklingstrekk og utfordringer som påvirker planbehovet	17
5.4 Erfaringene med gjeldende kommuneplan	17
5.5 Kommunens plansystem og øvrige planlegging	18
5.6 Medvirkning i planstrategiarbeidet	19
5.7 Arbeidsprosess og koordinering i tid	20
5.1 Momenter knyttet til innhold i kommunal planstrategi	21

1. Kommunal planstrategi som verktøy for bedre kommunal planlegging

1.1 Bedre og mer behovsstyrt planlegging

Kommunal planstrategi er et nytt verktøy i plan- og bygningsloven. Formålet er å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen. Kommunal planstrategi erstatter det obligatoriske kravet til rullering av kommuneplanen som lå i tidligere plan- og bygningslov (PBL 1985).

Planstrategien setter et stekt fokus på at planleggingen skal være behovsstyrt og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig. Dette er også nedfelt i plan- og bygningsloven § 3-1 tredje ledd om oppgaver og hensyn i planlegging etter loven.

1.2 Verktøy for politisk prioritering av planoppgaver

Den kommunale planstrategien er et hjelpemiddel for det nye kommunestyret til å avklare hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere i valgperioden for å møte kommunens behov. Et viktig siktemål er å styrke den politiske styringen av hvilke planoppgaver som skal prioriteres. Arbeidet med kommunal planstrategi vil gi en bedre og mer systematisk vurdering av kommunens planbehov slik at kommunen bedre kan møte de aktuelle utfordringene,.

Gjennom vedtaket av den kommunale planstrategien skal det nye kommunestyret ta stilling til om kommuneplanen helt eller delvis skal revideres. Planstrategien er også et egnet verktøy for å vurdere kommunens plansystem, planressurser og samlede planbehov i kommunestyreperioden knyttet til kommunedelplaner, tema- og sektor (fag)planer.

1.3 Bedre samarbeid om planoppgaver på tvers av kommune- og fylkesgrenser

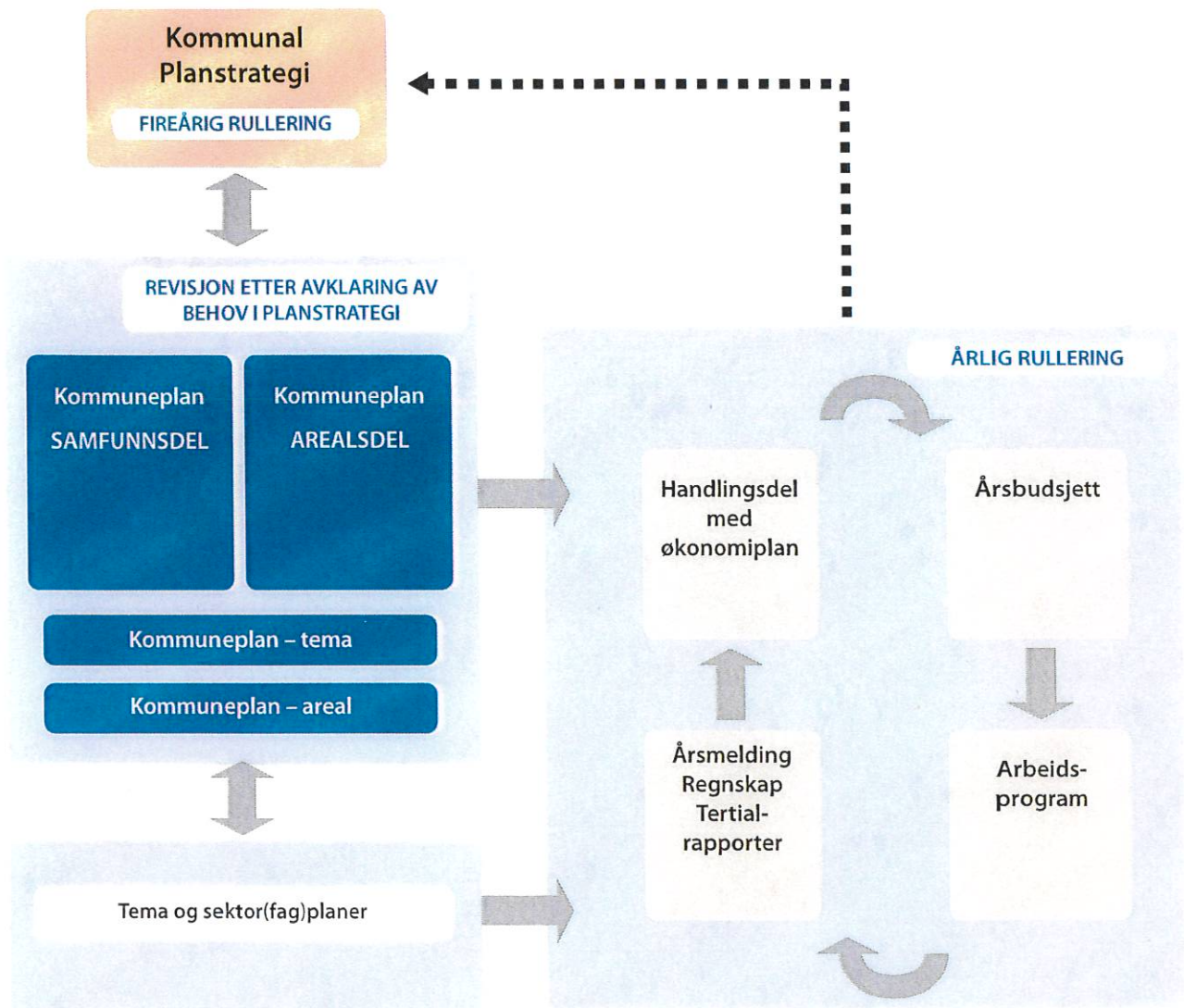
Kommunal planstrategi skal utarbeides og vedtas senest ett år etter at kommunestyret er konstituert. Fylkestingene skal i løpet av den samme perioden vedta en regional planstrategi som skal avklare de regionale planbehovene. Denne samtidigheten åpner for bedre samhandling om planoppgaver, og i tillegg en bedre oppfølging av vedtatte planer, som går på tvers av kommune- og fylkesgrenser. Fylkeskommunen bør i samarbeid med kommunene utarbeide et opplegg som sikrer samordning.

Kommunal planstrategi er en viktig arena for å drøfte og avklare behov for interkommunal planlegging. Dette kan gjelde både innenfor arealplanlegging og tjenesteyting.

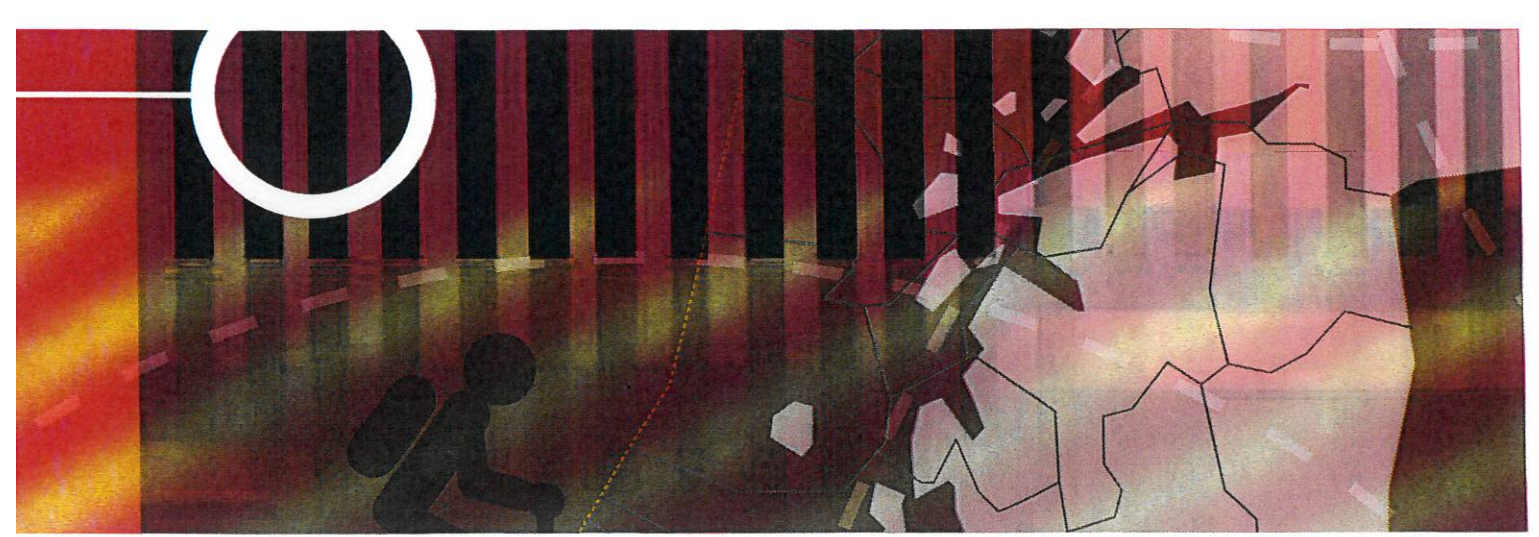
1.4 Kommunal planstrategi er ikke en plan

Den kommunale planstrategien er ikke en plan. Kommunal planstrategi er følgelig ikke en arena for å vedta mål og strategier, men å drøfte utviklingstrekk i kommunen som samfunn og organisasjon som grunnlag for å vurdere planbehovet i kommunestyreperioden.

Planstrategien er retningsgivende for kommunens planlegging og har ingen direkte rettsvirkning for kommunens innbyggere. Det kan ikke fremmes innsigelse mot kommunal planstrategi.

Figur 1. Kommunal planstrategi i det kommunale plansystemet.

2. Nærmere om lovbestemmelsen

§ 10-1. Kommunal planstrategi

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen, jf. [kapittel 11](#).

2.1 Tidspunkt for utarbeidelse og vedtak av kommunal planstrategi (1. ledd)

Kommunen har etter [§ 10-1](#) første ledd plikt til å vedta en kommunal planstrategi senest ett år etter at det nye kommunestyret er konstituert.

Det er opp til kommunen å vurdere når det er hensiktsmessig å starte opp arbeidet. Det er det

nye kommunestyret som er ansvarlig for utarbeidelsen. Det kan likevel være hensiktsmessig at forberedelser og oppstart av arbeidet med kommunal planstrategi skjer før nytt kommunestyre konstitueres. Det kan være en fordel å starte tidlig for å få med erfaringene fra sittende kommunestyre.

En tidlig oppstart av arbeidet med planstrategien vil bidra til at det nye kommunestyret gis en god mulighet for å vurdere og ta stilling til hvilke planoppgaver som skal prioriteres i planperioden. Kommunen kan revidere planstrategien i kommunestyreperioden om det er behov for det.

2.2 Vurderingen av planbehovet (§ 10-1 første ledd)

Kommunal planstrategi utformes etter behovet i den enkelte kommune. Det sentrale i paragrafens første ledd er at det skal ligge en vurdering til grunn for prioriteringene av planbehovet. Første ledd henviser til at denne vurderingen bør bygge på en drøfting av kommunens planbehov i lys av de utfordringene kommunen har som samfunn og organisasjon. Kommunen bestemmer selv innholdet i vurderingene.

2.3 Samrådspått med nabokommuner, fylkeskommunen og regional stat (§ 10-1 andre ledd)

Kommunen skal innhente synspunkter fra nabokommuner, statlige og regionale organer i forbindelse med arbeidet med planstrategien. Samarbeidet med nabokommuner er viktig blant annet fordi det kan bidra til å identifisere og avklare interkommunale planoppgaver i planperioden. I tillegg vil samhandlingen med regional stat og fylkeskommunen kunne bidra til å få en god dialog om planbehov som følge av nasjonale føringer og regionale utfordringer.

2.4 Medvirkning (§ 10-1 andre ledd)

Forslag til vedtak av kommunal planstrategi skal gjøres offentlig i minst 30 dager før kommunestyrets behandling. Kommunen bør vurdere om det er behov for bred medvirkning og allmenn debatt ut over dette, men loven setter ingen krav. I mange kommuner vil det heller være naturlig å legge opp til en bred medvirkning i planprosessen som følger etter at planstrategien er vedtatt, framfor å legge opp til en bred medvirkning om planbehovet.

2.5 Kommunestyrets vedtak om kommuneplanen skal revideres (§ 10-1 tredje ledd)

Kommunestyret skal gjennom vedtaket av kommunal planstrategi ta stilling til om gjeldende kommuneplan helt eller delvis skal revideres.

I tillegg kan kommunestyret ta stilling til om det i valgperioden er behov for andre planer enten dette gjelder arealplaner eller tema- og sektor (fag)planer, eventuelt også vurdere behov for revidering eller oppheving av slike planer..

2.6 Planstrategi som del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen (§ 10-1 fjerde ledd)

Kommunal planstrategi kan slås sammen med og være en del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen. I praksis kan da planstrategien og planprogrammet for kommuneplanen slås sammen. Den kommunale planstrategien må da følge prosessreglene som stilles til planprogrammet jfr. [§ 11-13](#). Planstrategiarbeidet vil da være en del av selve revisjonen av kommuneplanen slik at selve revisjonsbehovet av kommuneplanen må være avklart.

3. Kommunal planstrategi og kommuneplanleggingen

Det er i kommuneplanen nye mål og strategier skal behandles og vedtas og ikke i den kommunale planstrategien. Dette skillet er viktig blant annet fordi kommuneplanprosessen har helt andre krav til medvirkning, samråd og høring/offentlig ettersyn enn planstrategiarbeidet. Det er ikke intensjonen at planstrategiarbeidet skal erstatte eller «tømme» kommuneplanprosessen for innhold.

En viktig del av grunnlaget for å vurdere om kommuneplanen skal revideres vil være erfaringene med gjeldende kommuneplan, utviklingstrekkene framover og de utfordringene kommunen har som samfunn og organisasjon, samt i hvilken grad det nye kommunestyret ønsker en ny eller endret politikk for kommunen.

3.1 Hel eller delvis revisjon av kommuneplanen
Gjennom den kommunale planstrategien tar kommunen stilling til om kommuneplanen skal revideres eller videreføres uten endringer. Det er følgelig flere alternative løp mht. hvordan planstrategien kan følges opp gjennom videre kommuneplanlegging. Dette tilpasses kommunens plansituasjon og behov.

Gjeldende kommuneplan kan videreføres i sin helhet, slik at videre planlegging for eksempel skjer gjennom kommunedelplaner eller annen tema- og sektorplanlegging, kommuneplanen kan revideres helt eller delvis, eller det kan være behov for revisjon av bare samfunnsdelen eller bare arealdelen. Denne fleksibiliteten er vist i figur 2.

Figur 2. Behovstilpasset revisjon av kommuneplanen. Blå bokser er trinn i en kommuneplanprosess.

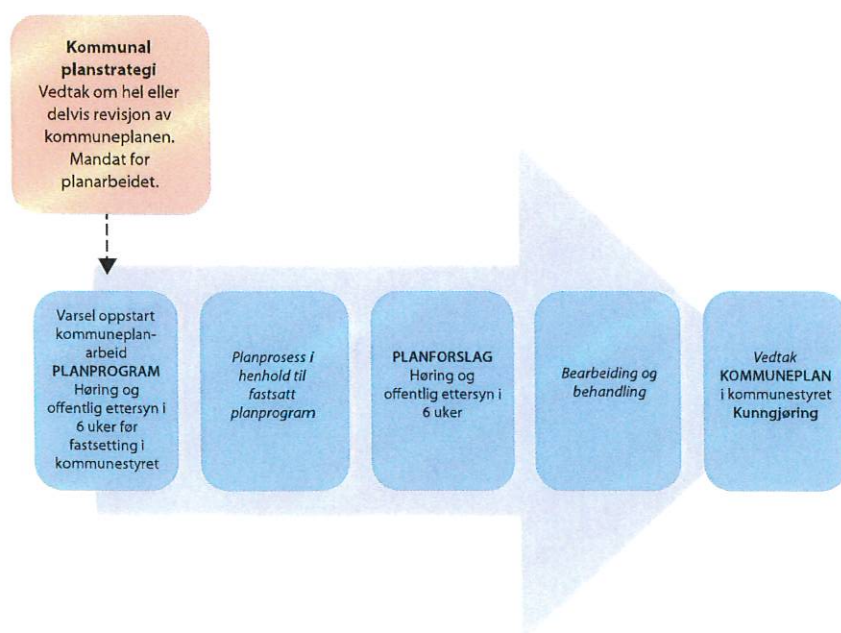
Slås planstrategien og planprogrammet sammen, vil arbeidet med planstrategien inngå som oppstart av en ordinær kommuneplanprosess, og planprogrammet må følge prosessreglene for planprogrammet. For kommuner der det er åpenbart at kommuneplanen må revideres vil det også være mulig å legge opp arbeidet med planstrategien og planprogrammet for kommuneplanrevisjonen parallelt. Planstrategien vedtas da før planprogrammet for kommuneplanrevisjonen. Det vises for øvrig til omtale av forholdet mellom planstrategi og planprogram i kapittel 3.3.

3.2 Overgangen fra planstrategi til planprogram og kommuneplanprosess

Kommuner kan i vedtak av den kommunale planstrategien beslutte at hele kommuneplanen, samfunnsdelen alene, eller arealdelen alene skal revideres uten å gå nærmere inn på innholdet i revisjonsarbeidet. Rammer og forutsetninger for revisjonsarbeidet, prioriterte tema, alternative

strategier, opplegg for medvirkning mv. vil da bli avklart i planprogrammet for kommuneplanprosessen. Dette vil gi en klar arbeidsdeling mellom den kommunale planstrategien og planprogrammet for kommuneplanrevisjonen.

I de politiske diskusjonene om hvorvidt og i hvilken grad kommuneplanen skal revideres vil planbehovet kunne avgrenses til særskilte tema eller satsingsområder. Eksempelvis vil et nytt kommunestyre kunne ønske endringer i kommunens boligpolitikk, næringspolitikk, miljøpolitikk eller utbyggingsmønster, sammenlignet med gjeldende kommuneplan. Det kan også være ønske om å legge større vekt på nye satsingsområder som for eksempel folkehelse. Øvrige deler av kommuneplanen kan det være ønskelig å videreføre uten vesentlige endringer. Ved vedtak av kommunal planstrategi kan kommunestyret da gi rammer og et mandat for revisjonsarbeidet, og avgrense det til særskilte tema jf. figur 3.

Figur 3. Forholdet mellom planstrategien og kommuneplanprosessen.

Når planstrategien peker ut særskilte tema og satsingsområder er det viktig at disse tas med videre inn i planprogrammet for kommuneplanrevisjonen. Her kan det gis en mer omfattende

vurdering med hensyn til rammer, prioriterte tema, alternative strategier, opplegg for medvirkning mv. Til planprogrammet stilles det mer omfattende medvirkningskrav enn for planstra-

tegien, slik at spørsmålene kommer bredere og grundigere ut til offentlig debatt og diskusjon. Ved behandlingen av planprogrammet vil derved kommunestyret få et bredt grunnlag for å vurdere og å fastsette innholdet i revisjonsarbeidet. På denne måten sikres det en god forankring for revisjonsarbeidet, og en logisk sammenheng mellom planstrategien og den etterfølgende kommuneplanprosessen.

3.3 Nærmere om forholdet mellom kommunal planstrategi og planprogram

Planprogrammet omfatter tidlig fase av kom-

muneplanprosessen og er et program for gjennomføring av en konkret planprosess (§ 4-1). Planprogrammet skal redegjøre for formålet og forutsetningene for planarbeidet, tema eller hovedspørsmål og satsingsområder som tas opp, alternative utviklingsstrategier, utredningsbehov (arealdel), og opplegg for medvirkning.

Det er også viktig at planprogrammet klarlegger hvilke deler av kommuneplanen som ikke tas opp til revisjon slik det går fram av føringene fra planstrategien. Planprogrammet har like sterke krav til høring og offentlig ettersyn som et planforslag.

	KOMMUNAL PLANSTRATEGI	PLANPROGRAM FOR KOMMUNEPLANPROS- ESS
Lovhjemmel	§ 10-1	§ 11-13, § 4-1
Formål	Politisk prioritering av planbehovet i kommunestyreperioden, og om kommuneplanen helt eller delvis skal revideres.	Program for gjennomføring av et kommuneplanarbeid både med hensyn til innhold og prosess.
Innholdskrav	Vedtak om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, og et underlag som viser forutsetningene for vurderingen av planbehovet.	Skal gjøre rede for formålet med planarbeidet og hvilke hovedspørsmål/satsingsområder planarbeidet tar opp, planprosess og medvirkning, aktuelle strategiske valg/alternativ og utredningsbehov (arealdel)
Prosess	Skal innhentes synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres kjent i minst 30 dager før kommunestyrets behandling.	Sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i minst 6 uker.
Vedtak	Kommunestyret	Fastsettes av kommunestyret. Kan delegeres etter kommunelovens regler.
Virkning	Retningsgivende for kommunens prioritering av planoppgaver.	Prosessledende

Figur 4. Kjennetegn ved kommunal planstrategi og planprogram for revisjon av kommuneplanen.

Planprogrammet har etter hvert utviklet seg til en viktig tidlig fase av kommuneplanprosessene. Mange kommuner bruker planprogrammet aktivt til å legge rammer og forutsetninger for revisjonsarbeidet og drøfting av alternative strategier for areal eller samfunnsutvikling. Planprogrammet er

en riktig arena for denne type tidlige diskusjoner i planprosessene.

Etter den nye plan- og bygningsloven er det krav om planprogram for samfunnsdelen også når den revideres alene.

4. Forholdet mellom kommunal- og regional planstrategi og nasjonale forventninger

Kommunal og regional planstrategi er to helt ulike verktøy i plansystemet. Den regionale planstrategien skal avklare hvilke regionale planer som skal utarbeides i valgperioden, og erstatter kravet om løpende fylkesplanlegging i den tidligere plan- og bygningsloven. Det er ikke lenger krav til at

det skal være en samlet fylkesplan for hvert fylke. Kommunene har på sin side krav om at det skal utarbeides en kommuneplan med samfunnsdel og arealdel. Den regionale planstrategien blir derved det eneste obligatoriske element for rullerende regional planlegging.

	KOMMUNAL PLANSTRATEGI	REGIONAL PLANSTRATEGI
Lovhjemmel	§ 10-1	§ 7-1, § 7-2
Formål	Politisk prioritering av planbehovet i kommunestyreperioden, og om kommuneplanen helt eller delvis skal revideres	Eneste obligatoriske element for planlegging på regionalt nivå. Fastsetter hvilke regionale planer som skal utarbeides i valgperioden
Innholdskrav	Vedtak om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, og et underlag som viser forutsetningene for vurderingen av planbehovet	Skal redegjøre for viktige regionale utviklingstrekk og utfordringer, vurdere langsiktige utviklingsmuligheter og ta stilling til hvilke spørsmål som skal tas opp gjennom videre planlegging.
Prosess	Skal innhentes synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres kjent i minst 30 dager før kommunestyrets behandling.	Sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i minst 6 uker
Vedtak	Kommunestyret.	Fylkestinget. Godkjennes ved kongelig resolusjon.
Tidspunkt for vedtak	Innen ett år etter konstituering av kommunestyret og minst en gang i valgperioden.	Innen ett år etter konstituering av fylkestinget og minst en gang i valgperioden.
Virkning	Retningsgivende for kommunens prioritering av planarbeid	Skal legges til grunn for statlige organers og kommunenes planarbeid i regionen.

Figur 5. Kjennetegn mellom kommunal- og regional planstrategi.

I regional planstrategi avklares de regionale planbehovene i fylkestingsperioden, herunder hvordan pågående og nye regionale planoppgaver skal følges opp. Den enkelte kommune har en rett og en plikt til å delta i dette arbeidet når det berører deres virkeområde ([§ 8-3](#)).

Samordning av planstrategiarbeidet i en region vil være viktig for å få til en god avklaring av planbehovet i regionen, og hvordan det kan løses gjennom regional plan, interkommunalt plansamarbeid eller kommunalt planarbeid.

Fylkeskommunene har et særlig ansvar for å legge til rette for samhandling mellom kommunene, fylkeskommunen og regionale organer i regionens samlede planstrategiarbeid.

[Veileder regional planstrategi.](#)

4.1 Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging

De nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging (§ 6-1) skal utarbeides hvert fjerde år, og ble fastsatt [første gang juni 2011](#). Den nasjonale politikken som formidles gjennom forventningene vil kunne gi føringer for arbeidet med å avklare planbehov i kommunal planstrategi, og skal følges opp i den kommunale planleggingen etter plan- og bygningsloven.

4.2 Interkommunalt plansamarbeid

Regionale planbehov kan både løses gjennom regional planlegging og interkommunalt plansamarbeid jf. [kapittel 9](#) i plan- og bygningsloven. Den kommunale planstrategien er også en arena for å avklare behov og planoppgaver som best kan løses gjennom interkommunalt plansamarbeid. Samtidigheten i vurdering av planbehovet på tvers av kommunegrensene er et viktig grunnlag for dette.

De fleste kommunene er en del av regioner eller delregioner der det vil være viktig å få vurdert prioriteringen av planoppgaver også i regional og interkommunal sammenheng.

5. Det praktiske arbeidet med kommunal planstrategi

Kommunene er ulike, har svært ulike planbehov og vil tilpasse arbeidet med kommunal planstrategi til dette. By- og tettstedskommuner med vekstutfordringer har helt andre planbehov enn kommuner der hovedutfordringen er å legge til rette for vekst og hindre befolkningsnedgang. Samtidig er mange planoppgaver lovpålagt og noe kommunen uansett må forholde seg til. I det etterfølgende er det tatt opp noen generelle tema for det praktiske planstrategiarbeidet i kommunene.

5.1 Status gjeldende kommuneplan

Gjeldende kommuneplan danner et viktig utgangspunkt for den kommunale planstrategien. Her vil situasjonen i kommunene være forskjellig og arbeidet med planstrategien må tilpasses dette. Er kommuneplanen nylig vedtatt? Har kommunen bare arealdel? Er det etablert 4-årige rutiner for rullering av kommuneplanen som planstrategiarbeidet kan knyttes til?

Status gjeldende kommuneplan	Momenter kommunal planstrategi
1) Kommuneplan med samfunnsdel og arealdel	α) Skal hele eller deler av kommuneplanen revideres?
2) Kommuner med etablerte rutiner for fireårig rullering av kommuneplanen	α) Konvertere rammedokumenter eller tilsvarende til kommunal planstrategi
3) Nylig vedtatt kommuneplan	α) Videreføre gjeldende plan β) Ny politikk som tilsier revisjon av hele eller deler av kommuneplanen?
4) Behov for ny samfunnsdel	α) Hovedfokus samfunnsdel β) Slå sammen planstrategien og planprogrammet for samfunnsdelen?

5.1.1 Kommuneplan med samfunnsdel og arealdel
For kommuner som har kommuneplan med samfunnsdel og arealdel vil en viktig diskusjon i planstrategien være om hele eller deler av kommuneplanen skal revideres. Som det går fram av kapittel 3 kan kommuneplanen revideres på ulike måter alt etter behovet. Dette avklares i planstrategien og kommuneplanrevisjonen kan avgrenses til:

- Revisjon av hele kommuneplanen.
- Revisjon av hele eller deler av samfunnsdelen.
- Revisjon av hele eller deler av arealdelen.

- Gjeldende kommuneplan videreføres. Planbehov løses gjennom kommunedelplaner og tema/sekstørplaner, og oppfølging av gjeldende kommuneplan.

5.1.2 Kommuner med etablerte rutiner for 4-årig rullering av kommuneplanen

Mange kommuner har etablerte rutiner for 4-årig rullering av kommuneplanen. Disse kommunene vil i praksis allerede ha en kommunal planstrategi gjennom rammedokumenter eller tilsvarende som utarbeides i tilknytning til forberedelsene av den 4-årige rulleringen. Her vil planstrategi-

arbeidet kunne bygge direkte på kommunens etablerte rutiner og dokumenter.

Eksempel på innhold i rammedokument for 4-årig revisjon av kommuneplanen fra en større bykommune. Dokumentet inneholder momenter som skal gi bystyret grunnlag til å ta stilling til omfang, arbeidsopplegg og hva som bør være noen hovedtema for revisjonsarbeidet. En mer omfattende vurdering av rammer, prioriterte tema og opplegg for medvirkning vil bli nærmere vurdert i planprogrammet for kommuneplanrevisjonen

- Formelle rammer for kommuneplanarbeidet i plan- og bygningsloven
- Behovet for å samordne større pågående planprosesser i kommunen og regionen
- Premisser og erfaringer ved forrige revisjon av kommuneplanen
- Status og hovedutfordringer i forhold til evaluering av gjeldende plan
- Evaluering av medvirkningsprosessen ved forrige revisjon – politikernes rolle

Kommuner med etablert rutiner for rullering av kommuneplanen vil når det gjelder planstrategien ha et system der;

- Rammedokumenter eller tilsvarende for rullering av kommuneplanen konverteres til en kommunal planstrategi, med eventuell utvidelse der kommunens øvrige planbehov vurderes.
- Arbeidsopplegg gjennomføres med det nye kommunestyret etter konstituering

Tilpasse arbeidsopplegget til nødvendig samarbeid med fylkeskommunen, regionale myndigheter, nabokommuner og offentlighet som kreves etter [§ 10-1](#).

5.1.3 Nylig vedtatt kommuneplan

Noen kommuner vil ha nylig vedtatt kommuneplan (samfunnsdel, arealdel eller begge deler) når det nye kommunestyret konstitueres. Det faglige arbeidet vil da begrense seg til å klarlegge om det er nye utviklingstrekk og utfordringer

kommunen må forholde seg til, ut over det som ligger til grunn for gjeldende plan. Normalt vil det da i planstrategien inviteres til at gjeldende kommuneplan videreføres.

Det nye kommunestyret kan på den andre siden ønske å revidere kommuneplanen for å stake ut en ny kurs for kommunen på viktige samfunnsområder. Det kan innebære at en nylig vedtatt kommuneplan tas opp til revisjon helt eller delvis.

Det kan også foreligge nye nasjonale forventninger som kan ha betydning for vurderingene av behovet for om kommuneplanen bør revideres.

5.1.4 Behov for ny samfunnsdel

For kommuner som ikke har eller har utdatert samfunnsdel bør behovet for ny samfunnsdel få hovedfokus i planstrategien. Får samfunnsdelen hovedprioritet i kommunestyreperioden, kan en løsning være å slå sammen planstrategien og planprogrammet for samfunnsdelen jf. [§ 10-1](#) siste ledd. Planstrategien behandles da som et planprogram og det vil ikke være nødvendig å ta med for eksempel prioriterte satsingsområder fra planstrategien til planprogrammet for samfunnsdelen jf. kapittel 3.2. Alternativt kan planstrategien og planprogrammet for samfunnsdelen utarbeides parallelt.

Eksempel på satsingsområder/hovedutfordringer fra en større bykommune som skal legge grunnlaget for arbeidet med samfunnsdelen til kommuneplanen og som kan inngå i sammenslått planstrategi/planprogram om kommunen ønsker dette.

- Klima og miljøutfordringene
- Arbeidskraftutfordringene
- Kompetanseutfordringene
- Trygg, inkluderende og mangfoldig by
- Kommunen som tjenesteyter, forvalter og samfunnsutvikler
- Fattigdomsbekjempelse og barns oppvekstvilkår

Slås den kommunale planstrategien og planprogrammet for samfunnsdelen sammen vil dette innebære at vurderingene av kommunens øvrige planlegging (tema og sektor/fagplaner) som ikke

er knyttet til revisjonen av samfunnsdelen ikke vil ha en naturlig plass i det sammenslåtte dokumentet eller prosessen. Dersom kommunens øvrige planer er et viktig tema i planstrategien, bør det vurderes om planstrategien og planprogrammet for samfunnsdelen bør utarbeides som to adskilte dokumenter og prosesser.

5.2 Nye overordnede føringer

I vurderingene av kommunens planbehov vil både nasjonale og regionale føringer og synspunkter fra nabokommuner være en del av grunnlaget. Her vil samhandlingen mellom kommunene, fylkeskommunen, fylkesmannen og øvrige regionale statsetater om planstrategiarbeidet i regionen være en viktig arena for avklaringer jf. [kapittel 4](#).

For eksempel vil statlige samferdselsstrategier, regionale planer, nye reformer som samhandlingsreformen og oppgaver som følger av ny lovgivning (for eksempel ny folkehelselov og ny [naturmangfoldslov](#)) kunne ha direkte innvirkning på kommunens planbehov innenfor både samfunnsplanlegging og arealforvaltning. Nye arealrettede regionale planer (som for eksempel berører areal- og transportplanlegging, villreinfeltene, kystsonen m.v.) kan også gi et direkte behov for å revidere deler av kommuneplanens arealdel som følge av nye regionale planføringer.

5.3 Utviklingstrekk og utfordringer som påvirker planbehovet

For de fleste kommunene vil det være nyttig å sammenstille eller gi en oversikt over utviklingstrekk og utfordringer for kommunen som samfunn og organisasjon som kan ha betydning for vurdering av planbehovet. Omfanget vil variere i forhold til kommunenes behov, men det er viktig å legge til grunn at underlaget skal brukes til å vurdere planbehovet i valgperioden og må tilpasses dette formålet.

I noen kommuner kan det være aktuelt å utarbeide et eget utfordringsdokument som grunnlag for en politisk diskusjon om planbehovet. I andre kommuner kan det være tilstrekkelig med en kort beskrivelse som del av planstrategidokumentet.

Aktuelle tema for å beskrive utviklingstrekk og utfordringer som grunnlag for å vurdere planbehovet kan være:

- Befolkningsutvikling og sammensetning
- Levekår og folkehelse
- Næringsliv og sysselsetting
- Boligbygging
- Miljø og klima
- Transport og infrastrukturbygging
- Langsiktig arealbruk
- Kommunal tjenesteyting og forvaltning og utfordringene framover innenfor kommunens tjenesteområder.

For noen kommuner kan det også være relevant å beskrive utviklingstrekk innenfor satsingsområdene i gjeldende kommuneplan. I mange fylker er det et samarbeid mellom fylkeskommunen, fylkesmannen og kommunene om kunnskapsgrunnlaget i planleggingen generelt, og som også vil være relevant for arbeidet med den kommunale planstrategien.

5.4 Erfaringene med gjeldende kommuneplan

Erfaringene med (eller evaluering av) hvordan gjeldende kommuneplan har virket bør inngå som en del av grunnlaget for å vurdere planbehovet i kommunestyreperioden. Vurderingene vil omfatte to adskilte tema:

- Hvordan kommuneplanen har virket som politisk og administrativt styringsverktøy
- I hvilken grad utviklingen har gått i den retningen som var trukket opp i mål og føringer i gjeldende kommuneplan

5.4.1 Kommuneplanen som politisk og administrativt styringsverktøy

Vurdering av hvordan gjeldende kommuneplan har fungert som styringsverktøy, kan omfatte;

- Hvordan kommuneplanen har blitt brukt som politisk styringsredskap. En eventuell evaluering må gjøres med det sittende kommunestyre.
- Hvordan kommuneplanen har blitt brukt som administrativt styringsredskap
- Kan det gjøres endringer i kommuneplanen

eller kommunens plansystem som gjør kommuneplanen mer egnet som styringsverktøy?

Eksempel på hovedresultat fra kommuneplan-evaluering som grunnlag for vurdering av revisjonsbehov i en større kommune.

Resultat: (4 gruppeintervjuer og 25 individuelle)

- De fleste er fornøyd med grunnstrukturen – lettlest og pedagogisk dokument
- Stor enighet om målene og at utviklingen går i ønsket retning
- Likevel behov for mer rendyrking – horisontalt (sektorer) og vertikalt (mål – tiltak)
- Svært få politikere bruker den
- Ikke tilpasset ny styringsstruktur
- Fokuserer ikke hovedutfordringene for kommunen

Vurderingene av hvordan kommuneplanen har fungert som styringsverktøy kan gjøres på en enkel måte av administrasjonen, eller mer omfattende som en undersøkelse.

5.4.2 Utviklingstrekk sett i forhold til mål og føringer i gjeldende kommuneplan

Vurdering av dokumenterte utviklingstrekk sett i forhold til vedtatte mål og føringer i gjeldende kommuneplan kan være et nyttig underlag for de politiske vurderingene av behovet for endringer i kommuneplanen. Er det stor avstand mellom mål og reell utvikling innenfor for eksempel miljø, boligtilbud, sysselsetting eller arealutvikling, kan det tilsi at kommuneplanens strategier bør settes under ny diskusjon.

De fleste kommuneplanene er og bør være av overordnet strategisk karakter. Det er følgelig retningen på utviklingen i forhold til føringer trukket opp i kommuneplanen som bør ha hovedfokus, ikke en detaljert målanalyse.

Temaet vil være relevant for det nye kommunestyret som skal vedta planstrategien både ved at kommunestyret får en gjennomgang av gjeldende kommuneplan, hvordan den har virket og forholdet til utfordringer og planbehov framover.

5.5 Kommunens plansystem og øvrige planlegging

Kommunene gjennomfører planoppgaver innenfor en rekke områder, både lovpålagte og ikke lovpålagte. Dette gjelder både planoppgaver som ikke følger plan- og bygningsloven (lovpålagte etter sektorlovverk og ikke lovpålagte), og planlegging som følger plan- og bygningsloven.

I planstrategien er det naturlig at kommunen ikke bare vurderer behovet for revisjon av kommuneplanen, men kommunens samlede planbehov i kommunestyreperioden. Dette gjelder både lovpålagte planoppgaver, ikke lovpålagte og utredningsarbeid/utviklingsarbeid. I vurderingene av det samlede planbehovet vil det trolig være hensiktsmessig med en arbeidsdeling der planstrategien identifiserer planstatus og behov, mens det er gjennom den årlige rulleringen av handlingsdelen/økonomiplan at planarbeidet blir prioritert og tildelt resurser. Mange kommuner utarbeider egne program for plan- og utredningsarbeid kommunen skal gjennomføre eller delta i som del av revisjon av handlingsdel¹/økonomiplan.

Plan- og utredningsomfanget i kommunene kan være omfattende, spesielt i de store kommunene, med et betydelig koordineringsbehov og avhengigheter i forhold til framdrift hos andre offentlige myndigheter og private. Innenfor «sekkeposten» øvrige planer vil det være planlegging og planoppgaver knyttet til blant annet:

Nasjonal og regional utvikling (for eksempel kommunal planinnsats knyttet til [Nasjonal transportplan \(NTP\)](#), konseptvalgutredninger vei og jernbane, regionale planer for areal og transportplanlegging (ATP), havneutvikling, flyplass mv).

Næring og verdiskaping (for eksempel næringsplaner, by- og stedsutviklingsprosjekter, strategiske tiltak for næringsutvikling mv.).

Oppfølging av store offentlige og private reguleringsplaner (for eksempel områderegulering i offentlig/privat samarbeid, eller regulering av store offentlige tiltak).

¹ Handlingsprogram etter tidligere lov (PBL 1985).

Levekår og livskvalitet (for eksempel lovpålagte og ikke lovpålagte planer knyttet til omsorg, samlet helse- og sosialplan, oppvekst, kultur, anlegg for idrett og friluftsliv, smitte og pandemi mv)

Miljø og klima (for eksempel klima og energi-planer)

Kommunal infrastruktur (for eksempel hovedplaner for vann og avløp, renovasjon og brannberedskap)

Samfunnssikkerhet og beredskap (for eksempel beredskapsplaner og risiko- og sårbarhetsanalyser)

I den kommunale planstrategien er det flere momenter knyttet til kommunens plansystem og øvrige planer som det kan være aktuelt å vurdere:

- Tema og sektor (fag) planer
 - > Lovpålagte og ikke lovpålagte
 - > Hvilke skal videreføres, utgå eller må utarbeids som nye i kommunestyreperioden?
- Kommunedelplaner
 - > Tematiske (for eksempel idrett og friluftsliv)
 - > Areal
 - > Hvilke skal videreføres, inngå i arealdelen eller utgå i kommunestyreperioden?
- Når skal det skal utarbeides tematiske kommunedelplaner?
 - > Særlig viktige politikkområder?
 - > Behov for sterk grad av medvirkning fra befolkning og berørte myndigheter
- Større reguleringsplaner (områderegulering) som kommunen skal utarbeide selv eller i samarbeid med andre myndigheter eller private.
- Interkommunale og regionale planer der kommunen skal bidra med planinnsats i kommunestyreperioden.

I planstrategien vil det være naturlig å ta opp kommunens samlede plansystem og om det kan gjøres forenklinger og forbedringer i plansystemet.

5.6 Medvirkning i planstrategiarbeidet

Med medvirkning menes her den medvirkning og allmenne debatter kommunen legger opp til for å trekke med befolkningen, interesseorganisasjoner og næringsliv i arbeidet med kommunal planstrategi. Det lovpålagte kravet om innhenting av synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner defineres her som samarbeid. Bestemmelsene om medvirkning går fram av § 10-1 2. ledd.

Medvirkning er et krevende tema når det gjelder utarbeidelse av kommunal planstrategi. Hva skal det medvirkes om? Hvor interessant er medvirkning på dette nivået? I hvilken grad har befolkningen reell mulighet til å påvirke planbehovet?

I gjennomgangen av kommuneplanleggingen i Danmark², der den norske planstrategien er hentet fra, blir medvirkning eller borgerdeltagelsen i kommuneplanleggingen diskutert. Der konkluderes det med at borgerdeltagelsen *kan styrkes ved kun at inndrage offentligheten, når der er et reelt planleggingsbehov*. Det pekes på at befolkningen ikke klarer å skjelne om de er i tidlige planfaser eller ikke, og at de føler de ikke har reell innflytelse på kommuneplanbeslutningene fordi visjoner og mål ikke henger sammen med hva som skjer i praktisk handling. Mange føler seg sviktet eller at deres engasjement ikke har ført til noe.

Det er grunn til å anta at befolkningen vil ha problemer med å skille planbehov fra planinnhold og at medvirkning om planstrategi skaper et dilemma i forhold til planstrategiens innhold. I hvilken grad kan vi forvente at befolkningen er interessert i å medvirke om planbehov?

Erfaringene fra medvirkning på dette nivået tilsier at medvirkningsambisjonene knyttet til kommunal planstrategi bør målrettes eksempelvis mot grupper som kan ha særlige interesser og behov som kan møtes ved at kommunen igangsetter planarbeid. Dette kan eksempelvis være utbyggere/grunneiere, miljøorganisasjoner som kanskje ønsker områder vernet, eller brukergrup-

² Strategi og kommuneplanlegging. Miljø og Energiministeriet 1999.

per som mener at kommunen bør utarbeide temaplaner for å ivareta utsatte gruppers behov.

Dersom planstrategien knyttes sammen med planprogrammet for rullering av kommuneplanen vil medvirkningskravene til planprogrammet tre inn, jf § 11-13.

5.7 Arbeidsprosess og koordinering i tid

Arbeidet med den kommunale planstrategien har 5 viktige ytre tidsmessige avhengigheter;

1. Planstrategien skal utarbeides og vedtas av nytt kommunestyre.
2. Den skal være vedtatt innen ett år etter at nytt kommunestyre konstitueres .
3. Den skal være gjort offentlig kjent minst 30 dager før kommunestyret gjør vedtak.
4. Nasjonale forventninger til lokal og regional planlegging ble fastsatt 24. juni 2011.
5. Nødvendig samhandling i forhold til nabokommuner og regionale myndigheter bør være gjennomført senest i løpet av første halvår.

5.7.1 Hvor lang bør planstrategiprosessen være?

Kommunene bestemmer selv når forberedelsene til planstrategiarbeidet starter administrativt. Bestemmelsene i § 10-1 forutsetter at det er det nye kommunestyret som skal utarbeide og vedta planstrategien.

Planstrategiprosessen med det nye kommunestyret er ment å være et effektivt verktøy som kommunene kan tilpasse etter behov. Normalt bør den politiske prosessen med planstrategien (fra prosessen introduseres for nytt kommunestyre, til forslag til planstrategi gjøres offentlig kjent) gjennomføres i løpet av 3-4 måneder. Kommuner som åpenbart står foran en hovedrevisjon av kom-

muneplanen bør legge vekt på en rask behandling av planstrategien, og eventuelt koble den sammen med planprogrammet.

En effektiv framdrift forutsetter at administrasjonen har fått forberedt arbeidet med planstrategien, og at en eventuell evaluering av gjeldende kommuneplan som styringsverktøy er gjennomført med det sittende kommunestyret, jf. kapittel 5.4.1.

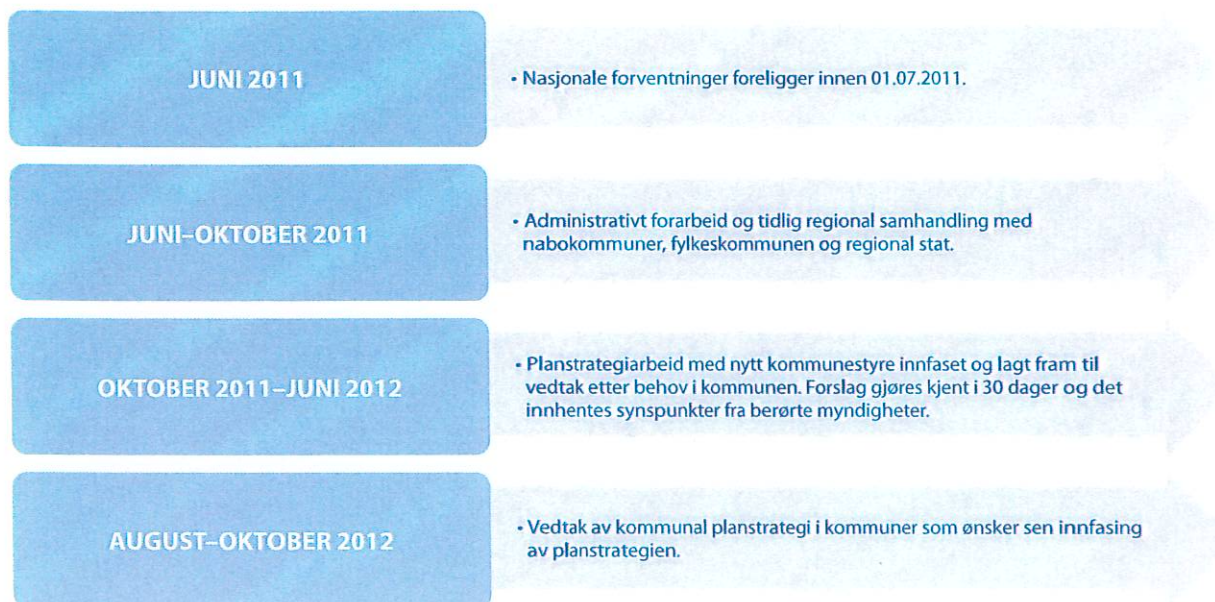
5.7.2 Planstrategi og folkevalgtopplæring

For mange kommuner vil det være naturlig å koble planstrategiarbeidet til det å sette nye politikere inn i kommunens plansystem og bli kjent med den gjeldende kommuneplanen. For det nye kommunestyret vil dette også være en anledning til å drøfte behovet for endringer i kommuneplanen som følge av ønske om en annen politikk i kommunen. Arbeidsprosessen med planstrategien bør legge til rette for dette.

5.7.3 «Planstrategiåret» denne valgperioden

En viktig, men krevende, koordinering i tid vil være samhandlingen med nabokommuner, fylkeskommunen og regional stat. Kommunene vil velge ulike løp og tid for innfasing av planstrategien alt etter egne rutiner, plansituasjon og i noen kommuner også administrativ kapasitet. Som det er redegjort for i kapittel 5.2, har fylkeskommunen et særlig ansvar for å legge til rette for den regionale samordningen i tilknytning til arbeidet med regional planstrategi.

I planstrategiarbeidet for denne valgperioden vil i praksis perioden fra juni 2011 til august 2012 være «planstrategiåret». I dette året må samhandling om kommunal og regional planstrategi forberedes og gjennomføres. Samhandlingen må også ta hensyn til når kommunene velger å utarbeide egen planstrategi. «Planstrategiåret» kan i hovedtrekk deles inn i 4 faser.

Figur 6. Hovedfaser i «Planstrategiåret» for kommende valgperiode

5.1 Momenter knyttet til innhold i kommunal planstrategi

Kommunene bestemmer selv innholdet i den kommunale planstrategien. I det etterfølgende er det satt opp noen mulige hovedmomenter knyttet til innhold.

- Formålet med kommunal planstrategi – prioritering av kommunens planbehov i valgperioden
- Kommunens plansystem
 - > Samfunnsdel
 - > Arealdel
 - > Plansystemet i kommunen
- Erfaringer med (evaluering av) gjeldende kommuneplan
- Overordnede føringer som har betydning for kommunens planbehov
 - > Nasjonale forventninger
 - > Regionale føringer og planer (regional planstrategi)
 - > Interkommunalt plansamarbeid
- Utviklingstrekk og utfordringer
 - > Samfunns- og arealutvikling
 - > Kommunal tjenesteyting
- Vurdering av planbehovet
 - > Revisjon av kommuneplanen (samfunnsdel og arealdel)
 - Videreføre gjeldende plan
 - Full revisjon
 - Kun revisjon av samfunnsdelen eller av arealdelen
 - > Kommunedelplaner (areal eller tema)
 - > Større reguleringsplaner som kommunen vil utarbeide (områderegulering)
 - > Tema og sektor (fag) planer som ikke følger plan- og bygningsloven
- Forslag til prioritering av planoppgaver
 - > Kommuneplanen
 - > Kommunedelplaner
 - > Matrise med oversikt over andre planer som skal utarbeides eller rulleres i løpet av valgperioden.

Utgitt av:
Miljøverndepartementet

Flere eksemplarer av denne
publikasjonen kan bestilles fra:
Klima- og forurensningsdirektoratet (KLIF)
Telefon 22 57 34 00
Telefax 22 67 67 06
E-post: bestilling@klif.no

Publikasjonskode: T-1494
ISBN 978-82-457-0451-8
Illustrasjon og design: Melkeveien designkontor AS
Trykk: Grøset Trykk 12/2011 - opplag 10.000

